

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna a sudcov JUDr. Martina Vladika a JUDr. Viery Petríkovej, v právnej veci žalobcu : **S. T.**, bývajúci S., zastúpený JUDr. M. C., advokátom v B., proti žalovaným : **1/ M. T. S.**, so sídlom v Ž., zastúpený JUDr. V. R., advokátkou v Ž., **2/ Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava**, ul. 29. augusta 8, **o mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 16 C 286/2007, o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11. mája 2011 sp.zn. 7 Co 38/2011

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 26. marca 2010 č.k. 16 C 286/2007-584 zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal voči žalovaným mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu uznesením z 15. júla 2010 č.k. 10 Co 211/2010-620 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Následne Okresný súd Žilina rozsudkom z 23. decembra 2010 č.k. 16 C 286/2007-674 vyslovil, že žalovaný 1/ je zodpovedný za škodu na zdraví žalobcu, ktorú žalobca utrpel pri pracovnom úraze dňa 10. júla 2004 v rozsahu 50 %. Zaviazal žalovaného 2/ zaplatiť

žalobcovi náhradu bolestného vo výške 3 815,21 € a za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 13 617,81 € a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobný návrh v časti určenia zodpovednosti žalovaného 1/ za škodu na zdraví žalobcu, ktorú utrpel pri pracovnom úraze dňa 10.7.2004 nad rozsah 50 % a v časti uplatnenej zvyšnej časti náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia zamietol. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že žalovaný 1/ je zodpovedný za pracovný úraz žalobcu ale nie v plnom rozsahu, nakoľko konaním žalobcu sa žalovaný 1/ zbavil zodpovednosti čiastočne. Posúdil mieru zodpovednosti s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti v rozsahu 50 %, keďže žalobca porušil bezpečnostné predpisy a rukami šiel do stroja za chodu, pričom zotrval v stroji ešte pred jeho spustením aj napriek tomu, že vedel, že bezpečnostné blokovanie je znefunkčnené, na čo zamestnávateľ a ničím preukázateľne neupozornil.

Nároky na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sa od 1.1.2004 stali predmetom úpravy zákona o sociálnom poistení a preto konanie o takom nároku je konanie vo veci sociálneho poistenia. Preto tieto nároky sú vecou sociálneho poistenia a nie vecou pracovnou. Je nepochybné, že o nároku žalobcu na náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku jeho pracovného úrazu rozhodovala Sociálna poisťovňa ako oprávnený subjekt v zmysle zákona, pričom rozhodnutím zo dňa 20. novembra 2006 č. X. bolo rozhodnuté, že žalobca má nárok na náhradu za bolesť v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 10. júla 2004 v sume 48 938 Sk, pričom z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že priznaná výška bola určená v zmysle vyhlášky č. 32/1965 Zb. s poukazom na posudok vydaný MUDr. B., v zmysle ktorého bola bolesť ohodnotená na 812,625 bodov, z ktorej bola náhrada za bolesť určená v sume 48 938 Sk (812,625 x 60 Sk za bod) a rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 29.11.2006 č. X bolo rozhodnuté, že žalobca má nárok náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 10.7.2004, ktorá sa mu priznala vo výške 54 750 Sk, pričom z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že priznaná výška bola určená v zmysle vyhlášky č. 32/1965 Zb. s poukazom na posudok vydaný MUDr. B., v zmysle ktorého bola bolesť ohodnotená na 912,5 bodov, z ktorej bola náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia určená v sume 54 750 Sk, pričom MUDr. B. navrhol zvýšiť základný počet bodov až na dvojnásobok. Žalobcovi však žalovaný 2/ nepriznal dané navrhované zvýšenie, nakoľko zamestnávateľ v stanovenej lehote sa nevyjadril k navrhovanému zvýšeniu. Vzhľadom k tomu, že predmetom konania je aj

mimoriadne zvýšenie náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, je daná právomoc súdu.

Žalobca požadoval po čiastočnom späťvzatí mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť vo výške 1 098 187 Sk, t.j. 36 453,13 € a za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 1 805 250 Sk, t.j. 59 923,32 €, spolu 96 376,45 €, pričom pri bolestnom žalobca žiadal zvýšiť 35-násobne a pri sťažení spoločenského uplatnenia navrhoval zvýšiť 40-násobne a od takto vypočítaných súm odrátal už vyplatené sumy žalovaným 2/. V konaní bolo nariadené znalecké dokazovanie, na základe ktorého bol vypracovaný posudok znalcom MUDr. F. H., kde znalec ohodnotil bolestné a stanovil základný počet bodov 487,25 bodov s tým, že navýšil bolestné podľa zásad pre hodnotenie o jednu polovicu, keďže poškodenie na zdraví si vyžadovalo bolestivejší spôsob liečby, spolu teda základný počet bodov odškodnenia za bolesť predstavuje 546,25 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil na 775 bodov, pričom doporučil uplatniť § 6 ods. 2 vyhlášky č. 437/2004 Z.z. na 1310 bodov a to zvýšiť podľa § 10 ods. 4 vyhlášky na dvojnásobok základnej sadzby, t.j. 2620 bodov.

Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu je opodstatnený, nakoľko je nesporné, že došlo k pracovnému úrazu avšak má za to, že zamestnávateľ, t.j. žalovaný 1/ sa zbavil čiastočne zodpovednosti s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, a vzhľadom na zistené skutočnosti posúdil mieru zodpovednosti vo výške 50 %. V časti odškodnenia bolestného a to mimoriadneho zvýšenia vychádzal zo základného bodového ohodnotenia zo znaleckého posudku vypracovaného v predmetnom konaní MUDr. F. H., ktorý ohodnotil bolestné základným počtom 546,25 čo pri sume 60 Sk za jeden bod predstavuje sumu 32 775 Sk, t.j. 1 087,93 €. Žalobca požadoval 35-násobné zvýšenie tejto náhrady. S poukazom na závery znaleckého posudku a to predovšetkým na bolestivejší spôsob liečby, teda žalobca si vytrpel bolesť nielen pri samotnom úraze, ale následne aj v súvislosti s liečbou má za to, že 10-násobné zvýšenie je v danom prípade primerané a postačujúce všetkým okolnostiam, ktoré vyšli najavo. Takéto zvýšenie predstavuje sumu 327 750 Sk, t.j. 10 879,31 € (546,25 x 60 Sk x 10). Vzhľadom na mieru zodpovednosti žalovaného 1/, ktorú súd posúdil v rozsahu 50 % po odpočítaní vyplatenej sumy žalovaným 2/ vo výške 48 938 Sk titulom bolestného, súd priznal žalobcovi bolestné vo výške 50 % z 10-násobného zvýšenia, teda vo výške 114 937 Sk, t.j. 3 815,21 €.

V časti odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia a to mimoriadneho zvýšenia vychádzal zo základného bodového ohodnotenia zo znaleckého posudku vypracovaného

v predmetnom konaní MUDr. F. H., ktorý ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia základným počtom bodov 775, čo pri sume 60 Sk za 1 bod predstavuje sumu 46 500 Sk, t.j. 1 543,52 €. Žalobca požadoval 40-násobné zvýšenie tejto náhrady. S poukazom na závery znaleckého posudku vzhľadom na obmedzenia alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti ako aj na vek, ktorý mal pri utrpení pracovného úrazu 21 rokov, pričom následkom úrazu zo dňa 10.7.2004 došlo u žalobcu ku skalpácii kože v celej hrúbke od oblasti zápästia celej ruky a k amputácii posledného článku palca ľavej ruky a k amputácii druhého až piateho prsta úrovne pod hlavičkami základných článkov, na základe čoho je ľavá ruka žalobcu prakticky nepoužiteľná na všetky úkony, ktoré zdravý človek vykonáva pomocou ruky v osobnom živote, rodinnom živote, nemôže obsluhovať prístrojovú techniku, nemôže plnohodnotne športovať a je aj spoločensky obmedzovaný, má za to, že 20-násobné zvýšenie je v danom prípade primerané a postačuje všetkým okolnostiam, ktoré vyšli najavo s poukazom na skutočnosť, že išlo o poškodenie ľavej ruky a jej stratu úchopovej schopnosti a funkčnosti. Takéto zvýšenie predstavuje sumu 930 000 Sk, t.j. 30 870,34 € (775 bodov x 60 x 20). Vzhľadom na mieru zodpovednosti, ktorú súd posúdil v rozsahu 50 % po odpočítaní vyplatenej sumy žalovaným 2/ vo výške 54 750 Sk titulom sťaženía spoločenského uplatnenia, priznal žalobcovi sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 50 % z 20-násobného zvýšenia, teda vo výške 410 250 Sk, t.j. 13 617,81 €.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného 2/ rozsudkom z 11. mája 2011 č.k. 7 Co 38/2011-739 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým žalovaný 2/ bol povinný zaplatiť žalobcovi náhradu bolestného vo výške 3 815,21 € a za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 13 617,81 € do troch dní potvrdil. Vyslovil, že v ostatnej časti sa odvolanie rozsudku okresného súdu nedotýka. Pripustil proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. V odôvodnení rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi prvostupňového rozhodnutia. Uviedol, že odvolanie žalovaného 2/ obsahuje v zásade dve odvolacie námietky. Jednak, žalovaný 2/ namieta, že na rozhodovanie o uplatnenom nároku žalobcu nie je daná právnosť súdu a jednak, že žalovaný 2/ nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom vo vzťahu k žalobcom uplatňovanému nároku na zaplataenie mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného z titulu pracovného úrazu.

Pokiaľ ide o námietku nedostatku právomoci súdu na rozhodnutie o uplatnenom nároku, právomoc súdu na jeho prejednanie je daná a opiera sa o ustanovenie § 7 ods. 3 O.s.p. Ide o právomoc rozhodnúť vo vymedzenom právnom vzťahu, ktorá bola súdom zverená

zákonom. Týmto zákonným ustanovením je § 99 zák. č. 461/2003 Z.z., ktoré ustanovenie odkazuje pre prípad nároku poškodeného na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na osobitný predpis. Týmto osobitným predpisom je v súčasnosti zákon č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Do nadobudnutia účinnosti tohto zákona, v čase, keď došlo k pracovnému úrazu, t.j. ku dňu 10.7.2004, týmto osobitným predpisom bola vyhláška č. 32/1965 Zb., ktorá bola s účinnosťou od 1.8.2004 zrušená ustanovením § 12 zákona č. 437/2004 Z.z. Podľa § 7 ods. 3 tejto vyhlášky v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť. Toto ustanovenie hoci má podzákonný charakter, aplikuje sa na základe odkazu zákona – ustanovenia § 99 zákona č. 461/2003 Z.z., ktoré plní úlohu blanketárnej právnej normy. Právomoc súdu na rozhodnutie uplatneného nároku žalobcu z pracovného úrazu, ktorý sa stal 10.7.2004 je daná a táto otázka bola už aj predmetom rozhodovania pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky (rozsudok sp.zn. 3 Cdo 136/2007 zverejnené pod č. 5/2008 ZSP).

Druhá podstatná odvolacia námietka žalovaného 2/ sa týka tvrdeného nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie v konaní. Odvolací súd túto námietku považuje za nedôvodnú. Žalovaný 2/ je pasívne vecne legitimovaný v právnom vzťahu so žalobcom z titulu výplaty dávky úrazového poistenia – mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného. Nárok žalobcu na plnenie voči žalovanému z titulu dávky úrazového poistenia je založený vecným (§ 2 a § 13 ods. 3 písm.h/ zákona č. 461/2003 Z.z.) a osobným (§ 16, § 17 cit. zákona) rozsahom úrazového poistenia. Vychádzajúc zo zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý upravuje sociálne poistenie, jeho rozsah, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu a konanie vo veciach sociálneho poistenia (§ 1 cit. zákona), zamestnávateľ je zo zákona povinne poistený pre prípad úrazu alebo choroby z povolania zamestnanca, pričom povinnosť plniť má výlučne Sociálna poisťovňa. Pokiaľ ide o povahu právneho vzťahu na plnenie zo zodpovednosti za škodu spôsobenú zamestnancovi pracovným úrazom, ide o právny vzťah upravený vyššie citovaným zákonom o sociálnom poistení, ktorý vzniká medzi zamestnancom a Sociálnou poisťovňou. Z nárokov zo zodpovednosti na náhradu škody možno zamestnávateľovi podľa predpisov pracovného práva účinných po 1.1.2004 uložiť iba povinnosť zaplatiť zamestnancovi vecnú škodu, ktorá zostala upravená v Zákonníku práce ako jediný nárok na plnenie, z ktorého je voči zamestnancovi pasívne legitimovaný zamestnávateľ. Ostatné nároky zamestnanca na plnenie z titulu zodpovednosti

zamestnávateľa za pracovný úraz a chorobu z povolania vznikajú v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a ide o priame nároky zamestnanca voči Sociálnej poisťovni ako platiteľovi dávok úrazového poistenia. Priamy nárok žalobcu v postavení zamestnanca voči poisťovni je založený ustanovením § 17 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého ustanovenia nárok na úrazovú dávku z úrazového poistenia zamestnávateľa má jeho zamestnanec po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom. Sociálna poisťovňa má postavenie nielen verejnoprávneho subjektu rozhodujúceho o dávkach úrazového poistenia (okrem mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného, o ktorých nárokoch rozhoduje súd), ale aj postavenia priameho platiteľa tejto dávky. V zmysle platnej právnej úpravy je vylúčené, aby na takéto plnenia bol zaviazaný zamestnávateľ. Hoci odvolací súd považuje žalovaného 2/ za vecne pasívne legitimovaného v konaní o právnom nároku žalobcu z dôvodov, ktoré krajský súd vyššie podrobne uviedol, zároveň však konštatuje, že ide o otázku, ktorá doposiaľ nebola judikovaná. Odvolací súd preto na návrh žalovaného 2/ pripustil proti svojmu potvrdzujúcemu rozsudku dovolanie, pričom za otázku zásadného právneho významu považuje otázku, **„či je Sociálna poisťovňa (žalovaný 2/) vecne pasívne legitimovaným účastníkom v spore o návrhu zamestnanca vo veci zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného z titulu pracovného úrazu, ktorý sa stal 10.7.2004 a za ktorý zodpovedá zamestnávateľ, či teda žalobcovi ako zamestnancovi úrazovo poisteného zodpovedného zamestnávateľa vzniká priamy nárok na plnenie dávky úrazového poistenia spočívajúcej v zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného voči Sociálnej poisťovni“**.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 2/, ktorý prípustnosť odvodzoval z ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. Uviedol, že konajúce súdy postavili subjekt verejného práva do dlžníckeho postavenia. Zúženie právneho postavenia žalovaného 2/ len na pozíciu platiteľa dávky, resp. že žalobca má priamy nárok voči poisťovni je v rozpore s pôsobnosťou zákona o sociálnom poistení. Hospodárenie žalovaného 2/ je prísne regulované v zmysle § 157 a nasl. zákona o sociálnom poistení. Nároky z úrazového poistenia sú hradené z verejných prostriedkov, konkrétne z fondu úrazového poistenia vymedzeného v § 164 zákona o sociálnom poistení. Aj ostatné nároky z podsystemov sociálneho poistenia, vymedzené v § 2 zákona o sociálnom poistení, ako sú nároky z nemocenského, dôchodkového, garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti, sú hradené z verejných prostriedkov z jednotlivých fondov uvedených § 161 a nasl. Dlžnícke postavenie by prichádzalo do úvahy len v prípade

neplnenia zmluvných záväzkových vzťahov, ktoré žalovaný 2/ uzatváral v súvislosti s prevádzkou svojej zákonnej činnosti (platenie nákladov zo správneho fondu v zmysle § 168 zákona o sociálnom poistení). Žalovaný 2/ nie je len platiteľom úrazových dávok ale aj dôchodkov, nemocenských dávok a iné. Ani v jednom z týchto podsystemov neprichádza do úvahy civilné sporové konanie, do úvahy prichádza len správne súdnictvo. Takáto povinnosť nevyplýva ani z § 2, § 13 ods. 3, § 16, § 17 zákona o sociálnom poistení, na ktoré odkazuje odvolací súd. Dikcia § 17 jasne uvádza, že úrazové dávky nie sú priamym nárokom voči žalovanému 2/, ale sú to nároky z úrazového poistenia zamestnávateľa. Podľa tohto ustanovenia je predpokladom pre vznik nároku splnenie podmienok ustanovených týmto zákonom. Konštitutívne rozhodnutie vydané prvostupňovým a potvrdené druhostupňovým súdom nevychádza zo splnenia požiadavky podľa § 17 zákona o sociálnom poistení. Ustanovenia § 2, § 13 ods. 3, § 16, § 17 zákona o sociálnom poistení, na ktoré odkazuje odvolací súd, neupravujú ani dlžnicke postavenie žalovaného 2/, ani existenciu priameho nároku žalobcu voči nemu, lebo nie je zodpovedným subjektom. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu ako aj prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení uviedol, že považuje rozhodnutie súdov nižších stupňov za vecne správne a navrhol dovolanie žalovaného 2/ zamietnuť.

Žalobca vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie žalovaného 2/ zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o potvrdení prvostupňového rozsudku vo vyhovujúcom výroku, nie je dôvodné.

Najvyšší súd predovšetkým z úradnej povinnosti skúmal existenciu väd konania taxatívne vymedzených v ustanovení § 237 O.s.p. a iných väd, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Zistil, že z obsahu spisu žiadne takéto vady nevyplývajú. Následne preto skúmal správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, a to právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke zásadného právneho významu, pre ktorú bolo pripustené dovolanie, t.j. v otázke pasívnej legitímácie žalovaného 2/

v konaní o zaplataenie mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného podľa § 99 zákona č. 461/2003 Z.z. a § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.

Jedným zo základných predpokladov úspešnosti žaloby na plnenie je aj skutočnosť, že účastníci majú vecnú legitímáciu. Vo všeobecnosti platí, že vecnú legitímáciu v občianskom súdnom konaní má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práv a povinností, o ktoré v konaní ide. Vecnou legitímáciou treba rozumieť stav vyplývajúci z hmotného práva. Rozhodujúce je teda to, kto je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (povinnosti), o ktoré v konaní ide. Treba zdôrazniť, že na povahu právneho vzťahu nemá žiaden vplyv to, ak zákon stanoví, že rozhodovanie o niektorom konkrétnom nároku zverí do právomoci iného orgánu (súdu), ktorý inak nie je kompetentný rozhodovať o právach a povinnostiach vyplývajúcich z tohto právneho vzťahu.

V posudzovanej veci predmetom sporu je nepochybne nárok žalobcu vyplývajúci z právneho vzťahu sociálneho poistenia, právna úprava ktorého je obsahom zákona č. 461/2003 Z.z. Tento zákon okrem iného vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia a právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia. Náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného považuje za úrazovú dávku, ktorá sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytuje z úrazového poistenia. Právneho vzťahu z úrazového poistenia sa zúčastňuje poškodený, ktorý na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2, ak utrpeli pracovný úraz alebo sa u nich zistila choroba z povolania (§ 83 zákona). Poškodený je teda osobou, ktorá túto dávku uplatňuje a má na ňu nárok podľa osobitného predpisu (§ 99 zákona). Tohto právneho vzťahu sa zúčastňuje Sociálna poisťovňa, ktorá je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia (§ 120 ods. 2 zákona). Sociálna poisťovňa vykonáva sociálne poistenie nielen tým, že o dávkach rozhoduje, ale je tiež orgánom, ktorý tieto (priznané) dávky aj poskytuje. To znamená, že Sociálna poisťovňa, a nie zamestnávateľ poškodeného, je tým subjektom, ktorý v prípade priznania dávky, poškodenej osobe túto uhrádza. Ak preto osobitný zákon zveruje rozhodnúť o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného súdu, je povinným z takéhoto vzťahu ten subjekt, ktorý podľa zákona má povinnosť dávku poskytnúť (nie osoba, ktorá je povinná platiť poistenie na úrazové poistenie).

Možno teda uzavrieť, že v posudzovanej veci je subjektom povinným z právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania, je výlučne Sociálna poisťovňa. Len tento subjekt je

v danej veci nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní išlo, t.j. vecne legitimovaným subjektom na žalovanej strane. Tomuto záveru svedčí aj ustanovenie § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. v spojení s § 2 ods. 3 písm.c/ citovaného zákona, podľa ktorého dohodu o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného a to aj nad výšku náhrady ustanovenú týmto zákonom, môžu uzatvoriť poskytovateľ náhrady a poškodený, pričom za poskytovateľa náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia treba považovať osobu, ktorá je povinná poskytnúť náhradu, okrem iných predpisov, aj podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení [(návrh takejto dohody schvaľuje generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne), rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo 253/2010].

Súdy nižších stupňov posúdili otázku vecnej pasívnej legitímácie žalovaného 2/ správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného 2/ v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa vo vyhovujúcom výroku zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože si ich náhradu neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30.októbra 2012

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová